

KORT BEGRIP

Agtergrond

Die *Kort Begrip* het reeds in die jare 1618, 1619, toe ons Belydenisskrifte deur die Sinode van Dordrecht vasgelê is, bestaan. *Dit is egter nie tot belydenisskrif van ons kerk verhef nie*. Die Kerkraad van Middelburg in Holland het naamlik, om iets korter te hê as die Kategismus, in die jaar 1608 aan sy predikante opdrag gegee om 'n kort begrip van die Heidelbergse Kategismus te ontwerp. Die predikant Hermanus Faukelius was hoofsaaklik verantwoordelik vir die werk. Dit was dieselfde jaar gereed en die kerkraad het besluit "dat die bedienaars van die Woord hul sover moontlik daaraan sou hou by die eksamineer van lidmate."

Die *Kort Begrip* sluit hom baie nou aan by die *Heidelbergse Kategismus*, behalwe dat dit die Tien Gebooue onder die stuk van die sonde en nie onder die stuk van die dankbaarheid nie, soos die Kategismus dit doen, behandel.

Inleiding

1. VR.- *Hoeveel dinge is vir jou nodig om te weet sodat jy volkome getroos salig kan lewe en sterwe?*

ANTW.- Drie dinge.

1. Ten eerste: hoe groot my sonde en ellende is.
2. Ten tweede: hoe ek van al my sondes en ellende verlos kan word.

3. Ten derde: hoe ek God vir so 'n verlossing dankbaar moet wees.

Eerste Deel: DIE ELLENDE VAN DIE MENS

2. VR.- *Waaruit ken jy jou ellende?*

ANTW.- Uit die Wet van God.

Rom. 3: 20. Want deur die wet is die kennis van sonde.

3. VR.- *Wat het God jou in sy Wet beveel?*

ANTW.- Dit het Hy vir ons skriftelik saamgevat in die Tien Gebooie wat as volg lui (Ex. 20 en Deut. 5): "Ek is die Here jou God wat jou uit Egipteland, uit die slawehuis, uitgelei het"

Die Eerste Gebod.

Jy mag geen ander gode voor my aangesig hê nie.

Die Tweede Gebod.

Jy mag vir jou geen gesnede beeld of enige gelykenis maak van wat bo in die hemel is, of van wat onder op die aarde is, of van wat in die waters onder die aarde is nie. Jy mag jou voor hulle nie neerbuig en hulle nie dien nie; want Ek, die HERE jou God is 'n jaloerse God wat die misdaad van die vaders besoek aan die kinders, aan die derde en aan die vierde geslag van die wat My haat; en Ek bewys barmhartigheid aan duisende van die wat My liefhet en my gebooie onderhou.

Die Derde Gebod.

Jy mag die Naam van die HERE jou God nie ydellik gebruik nie, want die HERE sal die een wat sy Naam ydellik gebruik, nie ongestraf laat bly nie.

Die Vierde Gebod.

Dink aan die sabbatdag, dat jy dit heilig. Ses dae moet jy arbei en al jou werk doen; maar die sewende dag is die sabbat van die HERE jou God; *dan* mag jy geen werk doen nie – nie jy of jou seun of jou dogter, of jou diensknege of jou diensmaagd, of jou vee of jou vreemdeling wat in jou poorte is nie. Want in ses dae het die HERE die hemel en die aarde gemaak, die see en alles wat daarin is, en op die sewende dag het Hy gerus. Daarom het die HERE die sabbatdag geseën en dit geheilig.

Die Vyfde Gebod.

Eer jou vader en jou moeder, dat jou dae verleng mag word in die land wat die HERE jou God aan jou gee.

Die Sesde Gebod.

Jy mag nie doodslaan nie.

Die Sewende Gebod.

Jy mag nie egbreek nie.

Die Agste Gebod.

Jy mag nie steel nie.

Die Negende Gebod.

Jy mag geen valse getuienis teen jou naaste spreek nie.

Die Tiende Gebod.

Jy mag nie jou naaste se huis begeer nie; jy mag nie jou naaste se vrou begeer nie, of sy dienskneg of sy diensmaagd, of sy os of sy esel of iets wat van jou naaste is nie.

4. VR.- *Hoe word die Tien Gebooie verdeel?*

ANTW.- In twee Tafels.

5. VR.- *Wat is die hoofinhoud van wat God jou gebied in die vier gebooie van die eerste Tafel?*

ANTW.- Jy moet die Here jou God liefhê met jou hele hart en met jou hele siel en met jou hele verstand.

Dit is die eerste en die groot gebod (Matt. 22:37, 38).

6. VR.- *Wat is die hoofinhoud van wat God jou gebied in die ses gebooie van die tweede Tafel?*

ANTW.- Jy moet jou naaste liefhê soos jouself.

Aan hierdie twee gebooie hang die hele wet en die profete (Matt. 22:39, 40).

7. VR.- *Kan jy dit alles volkome onderhou?*

ANTW.- Nee, want ek is van nature geneig om (a) God en (b) my naaste te haat en die gebooie van God met gedagtes, woorde en werke te oortree.

(a) Rom. 8: 7. Omdat wat die vlees bedink, vyandskap teen God is; want dit onderwerp hom nie aan die wet van God nie, want dit kan ook nie.

(b) Tit. 3:3. Want ons was ook vroeër onverstandig, ongehoorsaam, op 'n dwaalweg, verslaaf aan allerhande begeerlikhede en singenot; ons het in boosheid en afguns gelewe; ons was haatlik en het mekaar gehaat.

8. VR.- *Het God jou so boos en verdorwe van nature geskape?*

ANTW.- Nee, maar Hy het my goed en (a) na sy beeld geskape, (b) in ware kennis van God, (c) geregtigheid en heiligheid.

(a) Gen. 1:27. En God het die mens geskape na sy beeld.

(b) Kol. 3:10. Omdat julle met die nuwe mens julle bekleed het, wat vernuwe word tot kennis na die beeld van sy Skepper.

(c) Efes. 4:24. En julle met die nuwe mens moet bekleed, wat na God geskape is in ware geregtigheid en heiligheid.

9. VR.- *Vanwaar kom dan die verdorwenheid wat in jou is?*

ANTW.- (a) Uit die val en die ongehoorsaamheid van Adam en Eva in die Paradys, (b) waar ons natuur so verdorwe is dat ons almal in sonde ontvang en gebore word.

(a) Rom. 5:19. Want soos deur die ongehoorsaamheid van die één mens baie tot sondaars gestel is, so sal ook deur die gehoorsaamheid van die Eén baie tot regverdiges gestel word.

(b) Ps. 51:7. Kyk, in ongeregtigheid is ek gebore, en in sonde het my moeder my ontvang.

10. VR.- *Watter ongehoorsaamheid is dit gewees?*

ANTW.- Dat hulle geëet het van die vrug van die Boom wat God hul verbied het.

Gen. 3:6. En sy neem van sy vrugte en eet, en gee ook aan haar man by haar, en hy het geëet.

11. VR.- *Gaan die ongehoorsaamheid van Adam ons dan aan?*

ANTW.- Ja, sekerlik, want hy is ons almal se vader en deur hom het ons almal gesondig.

Rom. 5: 12. Daarom, soos deur een mens die sonde in die wêreld ingekom het en deur die sonde die dood, en so die dood tot alle mense deurgedring het, omdat almal gesondig het.

12. VR.- *So is ons dan uit onself onbekwaam tot enige goed en geneig tot alle kwaad?*

ANTW.- Ja, tensy ons deur die Gees van God wedergebore word.

Joh. 3:3. Voorwaar, voorwaar Ek sê vir jou, as iemand nie weer gebore word nie, kan hy die koninkryk van God nie sien nie.

13. VR.- *Wil God sulke ongehoorsaamheid en verdorwenheid ongestraf laat bly?*

ANTW.- Nee, maar volgens sy regverdige oordeel wil Hy dit tydelik en ewiglik straf soos daar geskrywe staan in Gal. 3:10: "Vervloek is elkeen wat nie bly in alles wat geskryf is in die boek van die wet om dit te doen nie."

Tweede Deel: DIE MENS SE VERLOSSING UIT SY ELLEND

14. VR.- *Hoe kan jy hierdie straf ontkom en weer genade ontvang?*

ANTW.- Deur so 'n Middelaar wat tegelyk waaragtig God en 'n waaragtig regverdige Mens is.

15. VR.- *Wie is dié Middelaar?*

ANTW.- (a) Onse Here Jesus Christus (b) wat in één persoon waaragtig God en (c) waaragtig regverdige mens is.

(a) 1 Tim. 2:5. Want daar is een God en een Middelaar tussen God en die mense, die mens Christus Jesus.

(b) Joh. 1:14. En die Woord het vlees geword en het onder ons gewoon.

1 Tim. 3:16. God is geopenbaar in die vlees.

(c) 1 Joh. 3:5. En geen sonde is in Hom nie.

16. VR.- *Kan die engele nie ons Middelaars wees nie?*

ANTW.- Nee, want hulle is nie God en ook nie mense nie.

Hebr. 1: 14. Is hulle nie almal dienende geeste wat vir diens uitgestuur word ter wille van die wat die saligheid sal beërwe nie?

17. VR.- *Kan die heiliges nie ons Middelaars wees nie?*

ANTW.- Nee, want hulle het self gesondig en het nie anders as deur hierdie Middelaar salig geword nie.

Hand. 4:12. En die verlossing is in niemand anders nie, want daar is ook geen ander naam onder die hemel wat onder die mense gegee is, waardeur ons gered moet word nie.

18. VR.- *Sal alle mense dan ook deur die Middelaar Jesus salig word net soos hul almal deur Adam verdoem is?*

ANTW.- Nee, maar alleen hulle wat Hom met 'n opregte geloof aanneem soos geskrywe staan (Joh. 3:16): "Want so lief het God die wêreld gehad, dat Hy sy eniggebore Seun gegee het, sodat elkeen wat in Hom glo, nie verlore mag gaan nie, maar die ewige lewe kan hê."

19. VR.- *Wat is 'n opregte geloof?*

ANTW.- Dis 'n bepaalde kennis van God en sy beloftes (a) soos vir ons in die Evangelie geopenbaar en (b) 'n hartlike vertrouwe dat al my sondes my om Christus wil vergewe is.

(a) Rom. 10: 14. En hoe kan hulle in Hom glo van wie hulle nie gehoor het nie?

(b) Gal. 2:16. Selfs ons het in Christus Jesus geglo, sodat ons geregverdig kan word uit die geloof in Christus.

20. VR.- *Wat is die hoof inhoud van wat God ons in die Evangelie beloof en beveel het om te glo?*

ANTW.- Dis saamgevat in die Twaalf Artikels van die algemene Christelike geloof wat as volg lui:

1. "Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van hemel en aarde;
2. en in Jesus Christus sy eniggebore Seun, onse Here;
3. wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore uit die maagd Maria;
4. wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig, gestorwe en begrawe is en neergedaal het na die hel;
5. wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dode;
6. opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die almagtige Vader;
7. vanwaar Hy sal kom om te oordeel die lewende en die dode;
8. ek glo in die Heilige Gees;
9. ek glo aan 'n heilige, algemene Christelike Kerk, die gemeenskap van die heiliges;
10. die vergewing van sondes;
11. die wederopstanding van die vlees;
12. en 'n ewige lewe."

21. VR.- *As jy bely dat jy glo in God die Vader, die Seun en die Heilige Gees, verstaan jy daarby drie Gode?*

ANTW.- Nee, geensins, want daar is maar net één enige en waaragtige God.

Deut. 6:4. Hoor Israel, die HERE onse God is 'n enige HERE.

22. VR.- *Waarom noem jy dan drie: die Vader, die Seun en die Heilige Gees?*

ANTW.- Omdat God Hom so in sy Woord geopenbaar het dat hierdie drie onderskeie Persone die enige en waaragtige God is; soos ons ook gedoop is in die naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees. (Matt. 28:19).

23. VR.- *Wat glo jy met hierdie woorde: "Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van hemel en aarde?"*

ANTW.- Dat die ewige Vader aan onse Here Jesus Christus wat (a) hemel en aarde (b) uit niks geskape het en (c) nog deur sy voorsienigheid onderhou (d) ter wille van sy Seun Jesus Christus my God en my Vader is.

(a) Gen. 1:1. In die begin het God die hemel en die aarde geskape.

(b) Hebr. 11: 3. Deur die geloof verstaan ons dat die wêreld deur die Woord van God toeberei is, sodat die dinge wat gesien word nie ontstaan het uit sienlike dinge nie.

(c) Ps 36: 7. HERE u behou mense en diere!

(d) Gal. 3:26. Want julle is almal kinders van God deur die geloof in Christus Jesus.

24 VR.- *Wat glo jy met hierdie woorde: "En in Jesus Christus sy eniggebore Seun, onse Here?"*

ANTW.- (a) Dat Jesus Christus die ewige en enige Seun van die Vader is,

(b) één wese met God die Vader en die Heilige Gees.

(a) Joh. 1: 18. Die eniggebore Seun wat in die boesem van die Vader is, Die het *Hom* verklaar.

(b) Joh. 1:1, 3. In die begin was die Woord, en die Woord was by God, en die Woord was God. Alle dinge het deur Hom ontstaan, en sonder Hom het nie een ding ontstaan wat ontstaan het nie.

Joh. 5:23. Sodat almal die Seun mag eer net soos hulle die Vader eer. Wie die Seun nie eer nie, eer nie die Vader wat Hom gestuur het nie

.

25. VR.- *Glo jy nie dat Hy ook mens geword het nie?*

ANTW.- Ja, want Hy is ontvang van die Heilige Gees en gebore uit die maagd Maria.

Luk. 1:35. Die Heilige Gees sal oor jou kom en die krag van die Allerhoogste sal jou oorskadu. Daarom ook sal die Heilige wat gebore word, Seun van God genoem word.

26. VR.- *Het sy Godheid dan in mensheid verander?*

ANTW.- Nee, want die Godheid is onveranderlik.

27. VR.- *Hoe het Hy dan mens geword?*

ANTW.- Deur aanneming van die mensheid in die eenheid van sy persoon.

Filip. 2: 7. Maar het Homself ontledig deur die gestalte van 'n dienskneg aan te neem.

28. VR.- *Het hy dan sy mensheid uit die hemel gebring?*

ANTW.- Nee, maar Hy het dit aangeneem uit die maagd Maria deur die werking van die Heilige Gees en het so aan ons, sy broers, in alles, behalwe die sonde, gelyk geword (Hebr. 2:17).

29. VR.- *Waarom word Hy Jesus, dit is Saligmaker, genoem?*

ANTW.- Omdat Hy sy volk salig maak van hul sondes.

Matt. 1:21. En jy moet Hom Jesus noem, want dit is Hy wat sy volk van hulle sondes sal verlos.

1 Tim. 1:15. Dat Christus Jesus in die wêreld gekom het om sondaars te red.

30. VR.- *Is daar anders geen Saligmaker nie?*

ANTW.- Nee, want daar is geen ander naam onder die hemel wat onder die mense gegee is, waardeur ons gered moet word nie dan die naam Jesus (Hand. 4: 12).

31. VR.- *Waarom word Hy Christus, dit is Gesalfde, genoem?*

ANTW.- Omdat Hy (a) met die Heilige Gees gesalf en (b) van God die Vader verorden is (e) tot ons groot Profeet, (d) tot ons enige Hoëpriester en (e) tot ons ewige Koning.

(a) Hand. 10:38. Met betrekking tot Jesus van Nasaret, hoe God Hom gesalf het met die Heilige Gees en met krag.

(b) 1 Petr. 1:20. Wat wel vooruit geken is voor die grondlegging van die wêreld.

(e) Deut. 18:15. 'n Profeet onder jou uit, uit jou broers, soos ek is, sal die Here jou God vir jou verwek; na Hom moet julle luister.

(d) Ps. 110: 4. U is Priester vir ewig volgens die orde van Melgisedek.

(e) Jer. 23:5. Dat Ek vir Dawid 'n regverdige spruit sal verwek, en as Koning sal Hy regeer.

32. VR.- *Wat het Jesus Christus dan gedoen om ons salig te maak?*

ANTW.- Hy (a) het vir ons gely, (b) is gekruisig, gestorwe en (c) begrawe en het neergedaal na die hel, dit is, Hy het die helse pyne gely en het sodoende vir sy Vader gehoorsaam geword, (d) sodat Hy ons van die tydelike en die ewige strawwe van die sonde kon verlos.

- (a) 1 Petr. 3:18. Want Christus het ook eenmaal vir die sondes gely.
- (b) Joh. 19:30. En hy het sy hoof gebuig en die gees oorgegee aan God.
- (c) Fil. 2: 8. En in gedaante gevind van 'n mens het Hy Homself verneder deur gehoorsaam te word tot die dood toe, ja die dood van die kruis.
- (d) Efes. 1:7. In Hom het ons die verlossing deur sy bloed, en vergifnis van die misdade na die rykdom van sy genade.

33. VR.- *In watter natuur het Hy dit gely?*

ANTW.- Alleen in sy menslike natuur, dit is (a) in sy siel en (b) in sy liggaam.

- (a) Matt. 26:38. My siel is diep bedroef tot die dood toe.
- (b) 1 Petr. 2:24: Wat self ons sondes in sy liggaam op die kruishout gedra het.

34. VR.- *Wat het sy Godheid dan hieraan gedoen?*

ANTW.- Sy Godheid het deur sy krag die aangenome mensheid só gesterk dat dit die las van die toorn van God teen die sonde kon verdra en ons daarvan verlos.

35. VR.- *Het Christus dan in die dood gebly?*

ANTW.- Nee, maar Hy het op die derde dag opgestaan uit die dood vir ons geregtigheid.

Rom. 4:25. Wat oorgelewer is ter wille van ons misdade en opgewek is ter wille van ons regverdigmaking.

36. VR.- *Waar is Christus nou wat betref sy mensheid?*

ANTW.- (a) Hy het opgevaar na die hemel en (b) sit aan die regterhand van God die Vader, dit is, verhewe in die hoogste heerlijkheid bo alle skepsels.

(a) Hand. 1:9. En nadat Hy dit gesê het is Hy opgeneem terwyl hulle dit sien; en 'n wolk het Hom voor hulle oë wegeneem.

(b) Mark. 16: 19. Nadat die Here dan met hulle gespreek het is Hy opgeneem in die hemel en het gaan sit aan die regterhand van God.

37. VR.- *Waartoe is Hy daar so hoog verhewe?*

ANTW.- Insonderheid sodat Hy (a) van daar sy gemeente kan regeer en (b) ons Voorbidder by die Vader wees.

(a) Efes. 1:22. En Hy het alle dinge onder sy voete onderwerp en Hom as 'n Hoof bo alle dinge aan die gemeente gegee.

(b) Rom. 8:34. Wat ook aan die regterhand van God is, wat ook vir ons intree.

38. VR.- *Is Hy dan nie by ons tot aan die einde van die wêreld soos Hy ons beloof het nie?* (Matt. 28:20).

ANTW.- (a) Wat betref sy Godheid, Majesteit, Genade en Gees wyk Hy nimmermeer van ons nie, maar (b) wat betref sy mensheid, bly Hy in die hemel totdat Hy eenmaal weer sal kom om die lewende en die dode te oordeel.

(a) Matt. 18:20. Want waar twee of drie vergader in my Naam, daar is Ek onder hulle.

(b) Hand. 3:21. Hom wat die hemel moet ontvang tot op die tye van die wederoprigting van alle dinge waarvan God van ouds af gespreek het.

Hand. 17:31. Omdat Hy 'n dag bepaal het waarop Hy die wêreld in geregtigheid sal oordeel deur 'n Man wat Hy aangestel het.

2 Kor. 5:10. Want ons moet almal verskyn voor die regterstoel van Christus, sodat elkeen kan ontvang wat hy deur die liggaam verrig het, volgens wat hy gedoen het, of dit goed is of kwaad.

39 VR.- *Wat glo jy van die Heilige Gees?*

ANTW.- (a) Dat Hy saam met die Vader en die Seun één waaragtige en ewige God is en (b) dat Hy, wat van die Vader deur Christus gegee is, my wederbaar, (c) in alle waarheid lei, troos en in ewigheid by my sal bly.

(a) 1 Kor. 2: 10, 11. Want die Gees ondersoek alle dinge, ook die dieptes van God. Want wie van die mense weet wat in 'n mens is, behalwe die gees van die mens wat in hom is? So weet ook niemand wat in God is nie, behalwe die Gees van God.

Matt. 28:19. Gaan dan heen, maak dissipels van al die nasies, en doop hulle in die Naam van die Vader, en die Seun en die Heilige Gees.

(b) Joh. 3:5.. Jesus antwoord: Voorwaar, voorwaar, Ek sê vir jou, as iemand nie gebore word uit water en gees nie, kan hy in die koninkryk van God nie ingaan nie.

(c) Joh. 14: 16. En Ek sal die Vader bid, en Hy sal julle 'n ander Trooster gee om by julle te bly tot in ewigheid.

40. VR.- *Wat glo jy van die heilige, algemene Kerk?*

ANTW.- (a) Dat die Seun van God uit die ganse menslike geslag (b) die uitverkorenes tot die ewige lewe, (c) deur sy Gees en Woord, vir Hom vergader tot 'n gemeente waarvan ek glo dat ek 'n lewende lidmaat is en ewig sal bly.

(a) Openb. 5:9. U het ons vir God met u bloed gekoop uit elke stam en taal en volk en nasie.

(b) Efes. 1:4. Soos Hy ons in Hom uitverkies het voor die grondlegging van die wêreld.

(c) Joh. 10:28. En Ek gee hulle die ewige lewe, en hulle sal nooit verlore gaan tot in ewigheid nie, en niemand sal hulle uit my hand ruk nie.

41. VR.- *Waar vergader Hy hierdie Kerk?*

ANTW.- Daar waar die Woord van God reg gepreek en die heilige Sakramente bedien word ooreenkomstig die instelling van Christus.

Matt. 18:20. Want waar twee of drie vergader in my Naam, daar is Ek onder hulle.

42. VR.- *Watter weldade doen God aan hierdie gemeente?*

ANTW.- Hy skenk daaraan (a) vergewing van die sondes, (b) die opstanding van die vlees en (c) die ewige lewe.

(a) Efes. 1:7. In Hom het ons die verlossing deur sy bloed, die vergifnis van die misdade na die rykdom van sy genade.

(b) Joh. 5:28, 29. Want daar kom 'n uur wanneer almal wat in die grafte is, sy stem sal hoor en sal uitgaan - die wat goed gedoen het, tot die opstanding van die lewe, en die wat kwaad gedoen het, tot die opstanding van die veroordeling.

(c) 1 Joh. 2:25. Dit is die belofte wat Hy ons belowe het. naamlik die ewige lewe.

43. VR.- *Wat baat dit jou dat jy dit alles glo?*

ANTW.- Dat ek in Christus voor God regverdig is.

Rom. 5: 1. Omdat ons dan uit die geloof geregverdig is, het ons vrede by God deur onse Here Jesus Christus.

44. VR.- *Hoe is jy regverdig voor God?*

ANTW.- Alleen deur 'n opregte geloof in Jesus Christus.

Rom. 3:28. Ons neem dus aan dat die mens geregverdig word deur die geloof sonder die werke van die wet.

45. VR.- *Hoe moet dit verstaan word dat jy alleen deur die geloof geregverdig is?*

ANTW.- So, (a) dat alleen die volkome genoegdoening en geregtigheid (b) van Christus vir my deur God toegereken word, waardeur my sondes my vergewe en ek 'n erfgenaam van die ewige lewe word en (c) dat ek dit nie anders as deur die geloof kan aanneem nie.

(a) 2 Kor. 5:21. Want Hy het Hom wat geen sonde geken het nie, sonde gemaak vir ons, sodat ons kan word geregtigheid van God in Hom.

Rom. 5:19. So sal ook deur die gehoorsaamheid van die Eén baie tot regverdiges gestel word.

(b) Hand. 26: 18. Sodat hulle deur die geloof in My vergifnis van sondes kan ontvang en 'n erfdeel onder die geheiligdes.

(c) Gal. 2:16. Ons weet dat die mens nie geregverdig word uit die werke van die wet nie, maar alleen deur die geloof in Jesus Christus.

46. VR.- *Waarom kan ons goeie werke ons geregtigheid voor God nie wees nie, selfs nie 'n deel daarvan nie?*

ANTW.- Omdat ook ons beste werk in hierdie lewe onvolkome en met sonde besmet is.

Ps. 143:2. Niemand wat leef, is voor u aangesig regverdig nie.

47. VR.- *Verdien ons goeie werke, wat God tog in hierdie en in die toekomstige lewe wil beloon, dan niks nie?*

ANTW.- Hierdie beloning is (a) nie op grond van verdienste nie, maar (b) uit genade.

(a) Luk. 17:10. Ons het gedoen wat ons verplig was om te doen.

(b) Rom. 6: 23. Maar die genadegawe van God is die ewige lewe in Christus Jesus, onse Here.

48. VR.- *Wie bewerk daardie geloof in jou?*

ANTW.- Die Heilige Gees.

Efes. 2:8. Want uit genade is julle gered, deur die geloof en dit nie uit julle self nie - dit is die gawe van God.

1 Kor. 12:3. Niemand kan sê dat Jesus die Here is nie, behalwe deur die Heilige Gees.

49. VR.- *Deur watter middel?*

ANTW.- Deur die gehoor van die gepredikte Woord.

Rom. 10:17. Die geloof is dus uit die gehoor en die gehoor is deur die Woord van God.

50. VR.- *Hoe versterk Hy daardie geloof?*

ANTW.- (a) Deur dieselfde gepredikte Woord en (b) die gebruik van die heilige Sakramente.

(a) Jer. 23: 29. Is my Woord nie so, soos 'n vuur nie, spreek die HERE en soos 'n hamer wat 'n rots vermorsel nie?

(b) Joh. 6:55. Want my vlees is waarlik spys, en my bloed is waarlik drank.

51. VR.- *Wat is Sakramente?*

ANTW.- Heilige tekens en seels deur God ingestel om ons daarmee te verseker dat Hy ons vergewing van sondes en die ewige lewe uit genade skenk ter wille van die enige slagoffer van Christus wat aan die kruis volbring is.

52. VR.- *Hoeveel Sakramente het Christus in die Nuwe Testament ingestel?*

ANTW.- Twee: die heilige Doop en die heilige Nagmaal.

53. VR.- *Wat is die uiterlike teken by die Doop?*

ANTW.- (a) Die water, (b) waarmee ons gedoop word in die Naam van die Vader en van die Seun en van die Heilige Gees.

(a) Hand. 8: 36. En die hofdienaar sê vir hom: daar is water: wat verhinder my om gedoop te word?

(b) Matt. 28:19. Gaan dan heen, maak dissipels van al die nasies, en doop hulle in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees.

54. VR.- *Wat beteken en verseël dit?*

ANTW.- (a) Die afwassing van die sondes (b) deur die bloed en die Gees van Jesus Christus.

(a) Hand. 22: 16. Staan op laat jou doop en jou sondes afwas, nadat jy die Naam van die Here aangeroep het.

(b) 1 Joh. 1:7. En die bloed van Jesus Christus, sy Seun, reinig ons van alle sonde.

55. VR.- *Waar het Christus dit vir ons toegesê en beloof?*

ANTW.- In die insetting van die Doop wat as volg lui: .

Mark. 16:15, 16. Gaan die hele wêreld in en verkondig die evangelie aan die ganse mensdom. Hy wat glo en hom laat doop, sal gered word; maar hy wat nie glo nie, sal veroordeel word.

56. VR.- *Moet 'n mens die jong kindertjies ook doop?*

ANTW.- Ja, (a) want hulle, sowel as die volwassenes, is in die verbond van God en (b) in sy gemeente ingesluit.

(a) Gen. 17:7. Ek sal my verbond oprig tussen My en jou en jou nageslag na jou en hulle geslagte tot 'n ewige verbond om vir jou 'n God te wees en vir jou nageslag na jou.

(b) 1 Kor. 7:14. Want anders sou julle kinders onrein wees maar nou is hulle heilig.

57. VR.- *Wat is die uiterlike teken by die Nagmaal?*

ANTW.- Die gebreekte brood wat ons eet en die gestorte wyn wat ons drink tot gedagtenis van die lyding en sterwe van Christus.

58. VR.- *Wat beteken en verseël dit?*

ANTW.- Dat Christus ons siel met sy gekruisigde liggaam en gestorte bloed spysig en laaf tot die ewige lewe.

59. VR.- *Waar het Christus ons dit toegesê?*

ANTW.- In die instelling van die Nagmaal wat deur die heilige Paulus as volg beskrywe word (1 Kor. 11:23-26): "Want ek het van die Here ontvang wat ek ook aan julle oorgelewer het, dat die Here Jesus in die nag waarin Hy verraaï is, brood geneem het, en nadat Hy gedank het, het Hy dit gebreek en gesê: Neem, eet, dit is my liggaam wat vir julle gebreek word, doen dit tot my gedagtenis. Net so ook die beker na die ete, met die woorde: Hierdie beker is die nuwe testament in my bloed, doen dit so dikwels as julle daaruit drink, tot my gedagtenis. Want so dikwels as julle hierdie brood eet en hierdie beker drink, verkondig julle die dood van die Here totdat Hy kom.

60. VR.- *Word die brood verander in die liggaam van Christus en die wyn in sy bloed?*

ANTW.- Nee, net so min as wat die water by die doop verander word in die bloed van Christus.

61. VR.- *Hoe moet jy jouself beproef voordat jy na die Nagmaal van die Here kom?*

ANTW.- Ten eerste, moet ek ondersoek of ek myself weens my sondes mishaag en my daarom voor God verootmoedig.

Ten tweede, of ek glo en vertrou dat al my sondes vir my om Christus wil vergewe is.

Ten derde, of ek ook 'n ernstige voorneme het om voortaan in alle goeie werke te wandel.

1 Kor. 11:28. Maar die mens moet homself beproef, en só van die brood eet, en uit die beker drink.

62. VR.- *Sal 'n mens na die Nagmaal ook diegene laat gaan wat 'n ongoddelike leer aanhang of 'n ergerlike lewe voer? .*

ANTW.- Nee, sodat die verbond met God nie verontheilig en sy toorn oor die ganse gemeente nie ontsteek word nie.

1 Kor. 11: 30. Daarom is daar onder julle baie swakkes en sieklikes, en 'n aantal het ontslaap.

63. VR.- *Hoe sal 'n mens dan met sondiges handel?*

ANTW.- Ooreenkomstig die bevel wat Christus ons in verband daarmee gegee het (Matt. 18:15, 16, 17) en wat as volg lui: "En as jou broer teen jou sondig, gaan bestraf hom tussen jou en hom alleen. As hy na jou luister, dan het jy jou broer gewin; maar as hy nie luister nie, neem nog een of twee met jou saam, sodat in die mond van twee of drie getuie elke woord kan vasstaan.

En as hy na hulle nie luister nie, sê dit vir die gemeente; en as hy na die gemeente ook nie luister nie, laat hom vir jou wees soos die heiden en die tollenaar."

Derde Deel: DIE DANKBAARHEID WAT DIE MENS AAN GOD VIR DIE VERLOSSING VERSKULDIG IS

64. VR.- *Aangesien ons almal uit genade deur Christus gered word, waarom moet jy dan nog goeie werke doen?*

ANTW.- Nie om die hemel daarmee te verdien nie- wat Christus gedoen het - maar omdat God my dit gebied het.

Ps. 119:4. U het u bevele gegee om dit getrou te bewaar.

65. VR.- *Wartoe dien jou goeie werke dan?*

ANTW.- (a) Dat ek God daarmee dankbaarheid vir al sy weldade kan bewys en Hy deur my geprys kan word; (b) dat ek uit die goeie werke, as die vrugte, van die opregtheid van my geloof verseker kan wees; (c) en dat my naaste daardeur gestig en vir Christus gewin kan word.

(a) Joh. 15: 8. Hierin is my Vader verheerlik dat julle veel vrug dra.

(b) Jak. 2:18. En ek sal julle uit my werke my geloof toon.

(c) Matt. 5:16. Laat julle lig so skyn voor die mense, dat hulle julle goeie werke kan sien en julle Vader wat in die hemele is, verheerlik.

66. VR.- *Sal hulle ook salig word wat nie goeie werke doen nie?*

ANTW.- Nee, want die Heilige Skrif sê dat geen onkuise, afgodedienaar, egbreker, hoereerder, dief, gierigaard, dronkaard, lasteraar of rower of 'n dergelike persoon die koninkryk van God sal beerwe nie, tensy hy hom tot God bekeer (1 Kor. 6:9, 10).

67 VR.- *Waarin bestaan die bekering van die mens?*

ANTW.- In 'n hartlike leedwese en afkeer van die sonde, en 'n ernstige lus tot en die doen van alle goeie werke.

Rom. 12:9. Verafsku wat sleg is; hang die goeie aan.

68. VR.- *Wat is goeie werke?*

ANTW.- (a) alleen dié wat uit die ware geloof, (b) volgens die wet van God (c) tot sy eer geskied en (d) nie dié wat op menslike insettinge of op ons goeiddunke gegrond is nie.

(a) Rom. 14: 23. En alles wat nie uit die geloof is nie, is sonde.

(b) Matt. 7:21. Nie elkeen wat vir My sê: Here! Here! sal ingaan in die koninkryk van die hemele nie maar hy wat die wil doen van my Vader wat in die hemele is.

(c) 1 Kor. 10: 31. Of julle dan eet of drink of enigiets doen, doen alles tot verheerliking van God.

(d) Matt. 15: 9. Maar tevergeefs eer hulle My deur leringe te leer wat gebooie van mense is.

69. VR.- *Kan diegene wat tot God bekeer is, die Wet volkome hou?*

ANTW.- Nee. (a) Want ook die allerheiligstes het, solank as hulle in hierdie lewe is, slegs 'n klein beginsel van hierdie gehoorsaamheid; maar tog soveel daarvan dat hulle met 'n ernstige voorneme nie alleen, volgens sommige nie, maar volgens al die gebooie van God begin te lewe, (b) soos hulle die Here ook gedurig bid om daaglik daarin toe te neem.

(a) Jak. 3: 2. Want ons almal struikel dikwels.

(b) Fil 3:12. Nie dat ek dit al verkry het of volmaak is nie, maar ek jaag dit na of ek dit ook kan gryp, omdat ek ook deur Christus Jesus gegryp is.

70. VR.- *Wie moet ons hierom bid?*

ANTW.- (a) Nie enige skepsel nie, maar alleen God, (b) wat ons kan help en om Jesus Christus wil sal verhoor.

(a) Matt. 4:10. Die Here jou God moet jy aanbid en Hom alleen dien.

(b) Matt. 7:7. Bid, en vir julle sal gegee word.

71. VR.- *In wie se naam moet ons God bid?*

ANTW.- Alleen in die naam van Christus en nie in die naam van enige heilige nie.

Joh. 16:23. Voorwaar, voorwaar, Ek sê vir julle, alles wat julle die Vader sal vra in my Naam sal Hy julle gee.

72. VR.- *Waarvoor moet ons God bid?*

ANTW.- Vir alle geestelike en liggaamlike behoeftes wat die Here Christus saamgevat het in die gebed wat Hy onself geleer het.

Fil. 4:6. Laat julle begeertes in alles deur gebed en smeking met danksegging bekend word by God.

73. VR.- *Hoe lui daardie gebed?*

ANTW.- Onse Vader wat in die hemele is, laat u Naam geheilig word, laat u koninkryk kom, laat u wil geskied, soos in die hemel net so ook op die aarde.

Gee ons vandag ons daaglikse brood, en vergeef ons ons skulde soos ons ook ons skuldenaars vergewe; en lei ons nie in versoeking nie, maar verlos ons van die Bose.

Want aan U behoort die koninkryk en die krag en die heerlikheid tot in ewigheid. AMEN.
(Matt. 6:9-13).

74, VR.- *Wat begeer jy dan van God in hierdie ganse gebed?*

ANTW.- Ten eerste, dat alles wat tot eer van God strek, mag bevorder word en, daarenteen, wat dit verhinder of wat sy wil weerstaan, afgeweer mag word.

Ten tweede, dat Hy my, wat die liggaam betref, van alle benodigdhede mag voorsien en, wat die siel betref, mag bewaar van alle kwaad wat vir my saligheid skadelik sou kan wees. Amen!